

„Kraków – historia – ścieżka”

FESTIWAL WIELOKULTUROWY – NOWI KRAKOWIANIE 2020



- KINO POD BARANAMI

„Kameralne sale, bogaty repertuar międzynarodowy od klasyki do nowości i uprzejma obsługa. Jednym słowem wszystko, by móc zatopić w świecie filmowym”

– Daisuke, Japonia

Przy Rynku Głównym znajduje się jeden z najpiękniejszych i najokazalszych pałaców miejskich Krakowa. Jest to Pałac pod Baranami. Nazwę swą zaczerpnął, z tradycji, bowiem w średniowieczu, na dziedzińcu jednej z kamienic, która weszła w skład pałacu handlowano owcami. Od XIX wieku pałac należał do rodziny Potockich, którzy prowadzili tam salon towarzyski przyjmując artystów czy głowy państw europejskich. Te tradycje kulturalne podtrzymał Piotr Skrzynecki, tworząc w piwnicach budynku awangardowy Kabaret pod Baranami, w 1956 r. W 1969 roku utworzono tu „Kino pod Baranami”, które od 1993 r. jest samodzielną, niezależną jednostką kultury.

Kino Pod Baranami znane jest ze specjalnej, kameralnej atmosfery oraz dobrego, ambitnego programu, który proponuje swoim Widzom. To art-house, miejsce, w którym nie ma zapachu popcornu, chipsów, ale są za to dobre filmy. Kino promuje przede wszystkim filmy europejskie i artystyczne, ale w programie znajdują się także dzieła amerykańskie czy azjatyckie. Główną ideą jest prezentacja dzieł dobrych, ciekawych, często odważnych i kontrowersyjnych; przybliżanie klasyki filmowej, ale także produkcji niezależnych i awangardowych.

Do regularnych wydarzeń należą przeglądy twórczości Jima Jarmuscha, Almodovara, lub też Tykwera. W stałym repertuarze znajdują się nocne maratony z okazji Walentynek, czy Noce z Takeshi Kitano lub Noc Hinduska. Prezentowane są produkcje zagranicznych kinematografii-

hiszpańskiej, chińskiej, słowackiej, holenderskiej. Kino Pod Baranami jest także miejscem uroczystych premier filmowych i spotkań z twórcami.

Każdego roku w grudniu odbywa się Festiwal Filmu Niemego.

KINO POD BARANAMI

The Main Square holds one of the most beautiful and magnificent city palaces in Krakow: Pałac pod Baranami. The name draws on tradition, because in the Middle Ages sheep were traded in the courtyard of one of the tenement houses that were part of the palace. Since the nineteenth century, the palace belonged to the Potocki family. They ran a social club there, welcoming artists or European heads of state. These cultural traditions were upheld by Piotr Skrzynecki, who in 1956 created the avant-garde Kabaret pod Baranami, a variety show, in the building's basement. In 1969, the Kino pod Baranami cinema was established there, and since 1993 it has been a separate, independent cultural body.

Kino Pod Baranami is known for its special, intimate atmosphere and the high-quality, sophisticated programme it offers its viewers. It's an art house, a place that doesn't smell of popcorn or crisps, but that screens good films.

The cinema promotes mainly European and artistic films, but the programme also includes American and Asian ones. The main idea is to present pieces that are good, interesting—often bold and controversial—to bring audiences the classics, as well as independent and avant-garde productions.

Regular events include reviews of the works by Jim Jarmusch, Pedro Almodóvar, or Tom Tykwer. The permanent repertoire includes night-time marathons for Valentine's Day, Nights with Takeshi Kitano, or Indian Night. The productions of foreign cinematography are presented: Spanish, Chinese, Slovak, and Dutch. Kino Pod Baranami is also a place of festive film premieres and meetings with filmmakers.

Every year in December, the Silent Film Festival takes place.

КІНОТЕАТР ПІД БАРАНАМИ

Біля Головного Ринку знаходиться один з найкрасивіших і найпишніших палаців Кракова - це Палац під Баранами. Назва походить ще з середньовіччя, коли на подвір'ї однієї з кам'яниць, яка входила до складу палацу, торгували вівцями.

Починаючи з XIX століття палац належав родині Потоцьких, які організовували в ньому товариські зустрічі, приймали артистів та керівників європейських держав. Такі ж культурні традиції підтримав і Петро Скшинецький, який у 1956 році створив Кабарет під Баранами у півниці будинку. У 1969 році на цьому ж місці було створено "Кінотеатр під Баранами", який у 1993 році став самостійною незалежною одиницею культури.

"Кінотеатр під Баранами" відомий своєю особливою камеральною атмосферою, а також амбітними програмами. Це арт-хаус - місце, в якому немає запаху попкорну і чипсів, але ти завжди знайдеш тут хороші фільми.

Кінотеатр насамперед рекламує європейські та художні фільми, але в програмі постійно з'являються американські або азіатські твори. Головною ідеєю - є презентація цікавих, відважних і контрверсійних творів; показання класичних фільмів в поєднанні з авангардною і незалежною продукцією. Регулярні заходи включають також огляди робіт Джима Джармуша, Альмодовара чи Тиквера. Постійний репертуар включає в себе

марафони на День Святого Валентина, "Ніч з Такесі Кітано" або "Індійська ніч". Представлені постановки зарубіжної кінематографії - іспанської, китайської, словацької та голландської. "Кінотеатр під баранами" - це місце урочистих кінопрем'єр та зустрічей з кінематографістами.

Також щороку в грудні тут проходить "Фестиваль Німого Кіно".

- **FABRYKA SCHINDLERA**

„Miejscem, które zapamiętałam najbardziej jest Rynek Główny z kościołem Mariackim, a także dzielnica żydowska. Spędziliśmy dużo czasu wędrując i podziwiając majestatyczną architekturę. Historię dzielnicy żydowskiej poznaliśmy dzięki wizycie w Fabryce Schindlera”

– Nadia, Grecja

Fabryka znajduje się na terenie dawnej wsi Zabłocie, której mieszkańcy świadczyli usługi miastu Kazimierz.

Sama fabryka naczyń emaliowanych powstała w dwudziestoleciu międzywojennym, była własnością żydowską i nazywała się „Rekord”. W czasie niemieckiej okupacji została przejęta przez nazistów i w powiernictwo przekazana Oskarowi Schindlerowi, który szybko stał się jej właścicielem. Z uwagi na możliwość niewolniczej, bezpłatnej pracy świadczącej przez naród żydowski szybko się wzbogacił. Jednak Schindler doznał przemiany, kiedy dostrzegł katastrofę tego narodu. Wówczas zatrudniał Żydów, nawet w nadmiarze, mając na celu ratowanie im życia. Dzięki niemu ocalono ponad 1000 istnień ludzkich.

W 1993 roku Steven Spielberg wyreżyserował film, na podstawie książki Thomasa Keneally'ego „Arka Schindlera”. Po tym, jak film okazał się sukcesem, postanowiono zorganizować tam muzeum. I tak zostanie tam zorganizowana została ekspozycja „Kraków w czasie okupacji 1939-1945”. Narracja wystawy to opowieść od sierpnia 1939 roku, aż do wyzwolenia miasta przez Armię Czerwoną, w styczniu 1945 roku.

Muzeum przybliży widzowi cały czas okupacji, tragedie tamtych czasów, a nie tylko postaci samego Schindlera, choć można zobaczyć autentyczny gabinet człowieka ratującego Żydów.

SCHINDLER'S FACTORY

The factory is located in the former village of Zabłocie, whose inhabitants provided services to the town of Kazimierz.

The enamelware factory itself was established in the interwar period, was owned by Jews, and was called Rekord. During the German occupation, it was taken over by the Nazis and placed in a trusteeship to Oskar Schindler, who quickly became the owner. Due to the use of unpaid slave labour provided by the Jewish people, he quickly got rich. However, Schindler experienced a change of heart when he saw the catastrophe that befell these people. He would then hire Jews, even in excess numbers, with the goal of saving their lives. More than 1,000 lives were saved thanks to him.

In 1993, Steven Spielberg directed a film based on Thomas Keneally's book, Schindler's Ark. After the film became a success, it was decided to organise a museum there. And thus, the exhibition 'Krakow during the 1939-1945 occupation' will be held there. The narrative of the exhibition is the story from August 1939 until the city's liberation by the Red Army in January 1945.

The museum introduces the viewer to the entire occupation period, the tragedies of those times, and not only the figure of Schindler himself, but also the authentic office of the man who was saving Jews.

ФАБРИКА ШИНДЛЕРА

Фабрика знаходиться на території колишнього селища Заблоче, мешканці якого обслуговували місто Кажімеж.

Сама фабрика емальованого посуду була створена в міжвоєнний період, вона належала євреям і називалася "Рекорд". Під час німецької окупації її захопили нацисти і передали Оскару Шиндлеру в опіку, який швидко став його власником. Зважаючи на рабську, безкоштовну працю, яку забезпечував єврейський народ, він швидко збагатився. Однак Шиндлер змінився, коли пізнав трагедію цієї нації. На той час він працевлаштовував євреїв, навіть надлишкових, з метою врятувати їм життя. Завдяки йому було врятовано понад 1000 життів.

У 1993 році Стівен Спілберг зняв фільм за мотивами книги Томаса Кенелі "Список Шиндлера". Після того, як фільм став успішним, було вирішено організувати там музей. І так, саме там буде організована виставка «Краків під час окупації 1939-1945». Виставка розповідає історію від серпня 1939 року до визволення міста Червоною Армією у січні 1945 року.

Музей розповідає про часи окупації, людські трагедії, і не тільки ті, що пов'язані з постаттю Шиндлера, хоча саме тут ви можете побачити автентичне дослідження людини, яка рятувала єврейський народ.

• FORUM PRZESTRZENIE

„Pewnego razu miałem randkę w Forum Przestrzenie. Po naszych drinkach spacerowaliśmy wzdłuż rzeki, świeciło słońce a niebo było niebieskie. Promenada była naprawdę romantyczna! Nasz spacer zakończyliśmy pod Wawelem. To były cudowne chwile w jednym z moich ulubionych miejsc w Krakowie!”

– Adrien, Francja

W Polsce mówi się - „przez żołądek do serca”, jednak w przypadku tego miejsca równie dobrze można powiedzieć „przez widok do serca”.

„Forum Przestrzenie” to klubokawiarnia znajdująca się w dawnym Hotelu „Forum”, którego gmach powstał przez 10 lat i stanowił perłę krakowskiej architektury postmodernistycznej.

Klimatyczny bar został zlokalizowany w starej recepcji Hotelu Forum - wyjątkowego hotelu z czasów PRL, dzięki czemu polski turysta może przypomnieć sobie tamtą kulturę, a zagraniczny poczuć dawne czasy, a nawet sztukę propagowaną przez socjalistyczny system. W menu można znaleźć wiele pozycji z regionalnych, w tym produktów z mniejszych, rzemieślniczych browarów - łącznie z lanym Phoenix'em z pobliskiego browaru T.E.A. Time.

Jednak największym atutem tego miejsca jest niezwykły widok. Przebywając w ogródku kawiarnianym widać jest, za korytem Wisły, niegdyś 3 samodzielne historycznie miasta. Oczy

każdego wiodą ku rezydencji królewskiej na Wawelu, ku Kazimierzowi, a częściowo nawet- Podgórzu. Widok zapiera dech o każdej porze roku.

FORUM PRZESTRZENIE

There is a saying Poland that ‘the way to someone’s heart is through their stomach’, but in the case of this place one can also say ‘the way to someone’s heart is through their eyes.’

Forum Przestrzenie is a club and café located in the former Forum Hotel, which took over 10 years to be built and was a pearl of Krakow’s postmodern architecture.

The lively bar is located in the old reception area of the Forum Hotel—a unique hotel from the times of the Polish People’s Republic, which allows Polish tourists to recall that culture, and foreign tourists to feel the spirit of the old times and even the art then promoted by the socialist system. The menu features many regional items—including products from smaller craft breweries, such as the craft beer Phoenix from the nearby T.E.A. Time.

However, this place’s greatest advantage is the amazing view it offers. From the café garden one can see across the Vistula riverbed to what was once three historically independent cities. Everyone’s gaze gravitates to the royal residence in Wawel, to Kazimierz, and partly even to Podgórze. The view is breath-taking at any time of the year.

ПРОСТОРОВИЙ ФОРУМ

У Польщі кажуть - "до серця через шлунок", але у випадку з цим місцем можна сказати і "до серця через погляд".

"Forum Przestrzenie" - це клубокав'ярня, розташована в колишньому готелі "Форум", будівля якого будувалася протягом 10 років і була перлиною постмодерної архітектури Кракова.

Атмосферний бар знаходиться на колишній рецепції готелю "Форум" - унікальної будівлі часів Польської Народної Республіки, завдяки якій польські туристи можуть пригадати собі давню культуру, а іноземці - відчуті старі часи та мистецтво, яке пропагувала соціалістична система. У меню представлено безліч регіональних страв, продукти менших кустарних пивоварів, включаючи розливне пиво "Фенікс" із сусіднього T.E.A. Time.

Однак найбільшою перевагою цього місця є дивовижний краєвид. Перебуваючи на подвір'ї кав'ярні, за руслом Вісли можна побачити три давні незалежні міста. Усі погляди ведуть або до королівської резиденції на Вавелі, або Казімежа, або навіть до Подгуржа. Вид захоплює дух у будь-яку пору року.

- MANGGHA

„W Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej na szczególną uwagę zasługuje niesamowita kombinacja przepysznej kuchni japońskiej z pięknymi widokami na Wisłę i Wawel.”

– Daisuke, Japonia

Z początkiem XX wieku do Krakowa, przyjechał pewien kolekcjoner i mecenas sztuki. Oburzony był reakcją krytyków warszawskich na jego zbiory sztuki japońskiej. Nazywał się Feliks „Manhga”

Jasieński. Tuż po przeprowadzce do miasta królów miał zamiar przekazać swoje zbiory do znaczącego polskiego muzeum. W końcu zdecydował się na przekazanie swej japońskiej kolekcji, liczącej ponad 15 tysięcy eksponatów Muzeum Narodowemu w Krakowie. Jednak krakowskie muzeum, nie będąc miało odpowiedniego miejsca na pokazanie tych zbiorów.

W 1944 roku okupant niemiecki zorganizował pokaz tych eksponatów w Sukiennicach, co oglądał młody Andrzej Wajda- późniejszy reżyser światowej sławy. W 1987 roku Wajda zostaje laureatem nagrody „Kyoto Prize Foundation Inamori. Całość nagrody przeznaczona na stworzenie odpowiedniego miejsca pod muzeum sztuki japońskiej ze zbiorów Feliksa Jasieńskiego.

Niestety fundusze z nagrody okazały się niewystarczające. Trzeba było rozpocząć zbiórkę na budowę i organizację gmachu. Włączył się to tego przedsięwzięcia Związek Zawodowy Kolei Wschodniej Japonii.

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” zostało powołane do życia z inicjatywy Andrzeja Wajdy i otwarte w 1994 roku jako Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”. Przez pierwszych dziesięć lat istnienia stanowiło oddział Muzeum Narodowego w Krakowie, będąc zarazem miejscem aktywnej działalności Fundacji Kyoto – Kraków im. Andrzeja Wajdy i Krystyny Zachwatowicz. W roku 2005, usamodzielnione decyzją Ministra Kultury, otrzymało status państwowej instytucji kultury, a od roku 2007 działa jako placówka muzealna.

Zgodnie z ideą Fundatorów, „Manggha” miała stanowić „dom dla kolekcji sztuki japońskiej”, zgromadzonej głównie przez Feliksa Mangghę Jasieńskiego. Zbiory Sztuki Dalekiego Wschodu Muzeum Narodowego w Krakowie zostały ostatecznie w 2009 roku przejęte w depozyt przez Muzeum „Manggha”.

MANGGHA

In the early 20th century, a certain collector and patron of the arts came to Krakow. He was outraged by the reaction of Warsaw-based critics to his collections of Japanese art. His name was Feliks 'Manggha' Jasieński. Shortly after moving to the royal city, he intended to donate his collections to a prominent Polish museum. Eventually, he decided to donate his Japanese collection, consisting of over 15,000 exhibits, to the National Museum in Krakow. However, the Krakow museum did not have a suitable place to exhibit these collections.

In 1944, the German occupiers organised an exhibition in the Cloth Hall (Sukiennice), attended by a young Andrzej Wajda—the future world-famous film director.

In 1987, Wajda was awarded the Kyoto Prize by the Inamori Foundation. He allocated all of the prize money to the creation of a suitable place for a museum of Japanese art from Feliks Jasieński's collection.

Unfortunately, the funds from the prize turned out to be insufficient. It was necessary to raise funds for the construction of the building. The East Japan Railways Trade Union joined in this endeavour.

The Manggha Museum of Japanese Art and Technology was established on the initiative of Andrzej Wajda and was opened in 1994 as the Manggha Centre. During the first ten years of its existence, it was a branch of the National Museum in Krakow, while also being the site of much activity of the Andrzej Wajda and Krystyna Zachwatowicz Kyoto–Krakow Foundation. In 2005, made independent by a decision of the Minister of Culture, it was granted the status of a state cultural institution, and has been operating as a museum since 2007.

In accordance with the founders' idea, Manggha was to be 'a home for the collection of Japanese art', gathered mainly by Feliks 'Manggha' Jasiński. The Far Eastern Art Collection of the National Museum in Krakow was finally accepted on deposit by the Manggha Museum in 2009.

МАНГА

На початку ХХ століття до Кракова приїхав один колекціонер та покровитель мистецтва. Він був дуже обурений реакцією критиків Варшави на його колекцію японського мистецтва. Його звали Фелікс "Манга" Ясенський. Одразу після переїзду до міста королів він мав намір подарувати свою колекцію великому польському музею. Але зрештою вирішує пережати японську колекцію, що складалася з понад 15 000 експонатів, Національному музею в Кракові. Однак краківський музей не знайшов відповідного місця для презентації цієї колекції.

У 1944 році німецькі окупанти організували показ цих експонатів у Сукенніцах, за яким спостерігав молодий Анджея Вайда - майбутній всесвітньо відомий режисер.

У 1987 році Вайда стає лауреатом Фонду премії Кіото Інаморі. Усю нагороду він переказує на створення відповідного місця для музею японського мистецтва з колекції Фелікса Ясенського.

На жаль, коштів від нагороди виявилось недостатньо. Потрібно було розпочати збір коштів на будівництво та організацію будівлі. Східнояпонська профспілка залізниць охоче долучилася до цієї справи.

Музей японського мистецтва та техніки "Манга" був створений за ініціативою Анджея Вайди і відкритий у 1994 році як Центр японського мистецтва та техніки "Манга". Перші десять років свого існування він був філією Національного музею в Кракові, і водночас був місцем активної діяльності Фонду Кіото - Краків ім. Анджея Вайди та Кристини Захватович. У 2005 р., Незалежним рішенням міністра культури, йому надано статус державного закладу культури, а з 2007 р. він працює як музей.

Згідно з ідеєю засновників, "Манга" мала бути "домом для колекції японського мистецтва", зібраної в основному Феліксом Мангою Ясенським. Далекосхідна збірка мистецтв Національного музею в Кракові була остаточно передана на зберігання Музею Манги тільки в 2009 році.

● PARK KRAKOWSKI

„Jednym z moich ulubionych miejsc w Krakowie jest Park Krakowski. Bardzo lubię tam spacerować, grać w ping ponga i obserwować ptaki. Co więcej, można tam również obejrzeć ciekawe rzeźby.”

– Svetlana, Rosja

Park Krakowski jest drugim parkiem jaki powstał w Krakowie, lecz kiedy powstawał to zlokalizowany był poza miastem. Twórcą tego miejsca był właściciel wielu kawiarni w Krakowie, radny miasta- Stanisław Rehman. Otwarcie odbyło się w 1897 roku i od razu to miejsce stało się niezwykle atrakcyjne dla Krakowian.

Park powstał na obszarze 7 ha, wydzierżawionych od austriackiego wojska. Mogli tam przyjść wszyscy niezależnie od statusu społecznego i pochodzenia. W parku znajdowało się wiele atrakcji. Były kawiarnie, mleczarnia, stoisko z obwarzankami. Można było pójść do mini cyrku i zobaczyć gadające papugi, czy tańczącego niedźwiedzia.

Przez całą długość tego skweru biegł sztuczny strumień, gdzie organizowano zawody pływackie. Zorganizowano też korty tenisowe, gdzie piłeczki podawała pewna młoda dziewczyna, zaczynająca swą karierę w sporcie. Była to Jadwiga Jędrzejowska – późniejsza wicemistrzyni Wimbledonu. W latach dwudziestych XX wieku utworzono tam kąpielisko. Oddzielne godziny obowiązywały dla kobiet, a inne dla mężczyzn. Basen otoczony był drewnianym parawanem, by pływacy nie straszili innych golizną. Niestety w czasie okupacji park został znacznie pomniejszony, gdyż okupant nazistowski z jednej jego strony tworzył niemiecką dzielnicę mieszkaniową.

Dziś park, już odnowiony, jest miejscem spotkań i wypoczynku Krakowian i turystów.

KRAKOW PARK

Krakow Park is the second park to be built in Krakow, but when it was established it was located outside the city. The creator of this place owned many cafes in Krakow and served on the city council: Stanisław Rehman. It opened in 1897 and the place immediately became extremely attractive for Krakow residents.

The park was built on an area of 7 ha, leased from the Austrian army. Everyone could go there, regardless of their social status and origin.

The park was home to many attractions. There were cafés, a dairy, and a stand selling obwarzanki. You could visit a mini circus and see talking parrots or a dancing bear.

An artificial stream ran along the entire length of the square, where swimming competitions were held. There were also tennis courts, where the balls were served by a young girl just starting her sports career. It was Jadwiga Jędrzejowska, the later Wimbledon vice-champion. A bathing area was established there in the 1920s. There were separate hours for women and for men. The pool was surrounded by a wooden screen to prevent the impropriety of swimmers being seen by others. Unfortunately, the park was significantly reduced during the occupation, as the Nazi occupiers created a residential district on one side.

Nowadays, the park, which has been renovated, is a place for gatherings and leisure for Krakow residents and tourists alike.

КРАКІВСЬКИЙ ПАРК

Краківський Парк - це другий парк, який повстав у Кракові, але коли він створювався, то знаходився за межами міста. Творцем цього місця був власник багатьох краківських кафе, міський радник - Станіслав Реман. Відкриття відбулося в 1897 році, і одразу ж це місце стало надзвичайно привабливим для краків'ян.

Парк повстав на площі 7 га, орендованій у австрійської армії. Туди міг прийти кожен, незалежно від свого соціального статусу та походження.

У парку було багато визначних пам'яток. Тут були кафе, молочна ферма та обважанки. Також можна було піти в міні-цирк і побачити розмовляючих папуг або танцюючого ведмедика.

Вздовж усього парку проходив штучний струмок, в якому проводились змагання з плавання. Також тут були тенісні корти, на яких подавала м'ячі молода дівчина, яка ще тільки починала свою спортивну кар'єру. Це була Ядвіга Єнджейовська - пізніше віце-чемпіонка Вімблдону.

У 1920-х роках там було створено зону для купання. Були окремі години для жінок та чоловіків. Басейн був оточений дерев'яною ширмою, щоб плавці не лякали інших своїми оголеними частинами тіла. На жаль, під час окупації парк значно зменшився, оскільки нацистські окупанти з одного боку створили німецький житловий квартал.

Сьогодні парк, вже відновлений і є місцем для зустрічей та відпочинку краків'ян та туристів.

- **WAWEL**

„W Krakowie największe wrażenie zrobił na mnie Wawel”

- Vojtěch, Czechy

Wzgórze Wawelskie ma wysokość 227 m n.p.m. Człowiek zamieszkiwał to miejsce już 100 tys. lat przed Chrystusem, czując się niezwykle bezpiecznie na wzniesieniu otoczonym rozlewiskami Wisły.

W wieku XI Wawel staje się główną siedzibą władców polskich, najpierw książąt, a potem królów.

Na Wawelu po roku 1000 powstał pierwszy kościół katedralny, który spłonął, płomieniom uległ też kolejny, aż ostatecznie gotycką świątynię ufunduje król Kazimierz Wielki w roku 1364.

Od czasów panowania jego ojca- Władysława Łokietka katedra krakowska staje się kościołem koronacyjnym i państwowym. Koronowani tu będą prawie wszyscy monarchowie polscy, aż do wieku XVIII. Pierwsza koronacja odbyła się tutaj w 1320 roku, a ostatnia w 1734.

W katedrze i jej katakumbach spoczywają polscy władcy, bohaterowie narodowi i poeci.

Podobnie jak katedra, tak i zamek królewski przechodził ciągle przemiany. Obecny jego widok jest rezultatem renesansowej przebudowy z XVI wieku.

Wawel proponuje turystom wiele atrakcji i ekspozycji muzealnych, dzięki którym można poznać całą historię Polski, od jej zarania aż do wieku XXI. Oprócz samej katedry, można zwiedzać takie ekspozycje jak: Wawel Zaginiony, Sztuka wschodu, Zbrojownię i Skarbiec Królewski, prywatne komnaty królewskie, reprezentacyjne komnaty polskich monarchów, czy wawelskie ogrody.

W Polsce nie ma lepszego miejsca, aby poznać historię, kulturę i dzieje tego kraju i narodu.

WAWEL

Wawel Hill is 227 m above sea level. Humans lived here 100,000 years before Christ, feeling extremely safe on a hill surrounded by the Vistula backwaters.

In the 11th century, Wawel became the main seat of Polish rulers—first princes and then kings.

The first cathedral in Wawel was built after 1000; it burnt down, as did the next one, until finally a Gothic church was founded by King Casimir the Great in 1364.

Since the reign of his father, Ladidlaus the Short, the Krakow cathedral has been a coronation and state church. Nearly all Polish monarchs would be crowned there until the 18th century. The first coronation took place there in 1320 and the last one in 1734.

The cathedral's catacombs are the resting place of Polish rulers, national heroes, and poets.

Much like the cathedral, the royal castle was subject to constant change. Its present appearance is the result of the Renaissance reconstruction in the 16th century.

Wawel offers tourists many attractions and museum exhibitions, where they can learn about Poland's entire history, from its dawn until the 21st century. Apart from the cathedral itself, you can visit such exhibitions as: The Lost Wawel, Eastern Art, the Armory and Royal Treasury, the private royal chambers, representative chambers of Polish monarchs, and Wawel's gardens.

There is no better place in Poland to learn about the history and culture of this country and its people.

ВАВЕЛЬ

Вавельський пагорб знаходиться на 227 м над рівнем моря. Люди почали тут жити ще 100 000 років до н.е., почуваячись надзвичайно безпечно на пагорбі, оточеному затоками Вісли.

У XI столітті Вавель стає головним місцем проживання польських правителів, спочатку князів, а потім і королів. Після 1000 року на Вавелі був побудований перший катедральний собор, який згорів. Повстав інший, але був спалений, аж поки у 1364 році король Казимир Великий не побудував новий готичний костел.

З часів правління його батька, Владислава Локетка, краківська катедра стає коронаційним та державним костелем. Майже всі польські монархи будуть короновані саме тут аж до 18 століття. Перша коронація відбулася у 1320 році, а остання - у 1734 році. В катедрі та її катакомбах спочивають польські правителі, національні герої та поети.

Як і собор, королівський замок зазнавав постійних змін. Сучасний його вигляд є результатом ренесансної реконструкції 16 століття.

Вавель показує туристам безліч визначних пам'яток та музейних виставок, завдяки яким вони можуть дізнатися про всю історію Польщі, починаючи від її зародження і до 21 століття. Окрім самої катедри, ви можете відвідати такі експозиції, як: Загублений Вавель, Мистецтво Сходу, Збройову палату та Королівську скарбницю, приватні королівські кімнати, представницькі палати польських монархів та Вавельські сади.

У Польщі не знайдеться кращого місця для вивчення історії та культури цієї країни та нації.

• ZAKRZÓWEK

„Dla mnie to fantastyczne miejsce położone w centrum miasta a jednocześnie otoczone wzgórzami. Na Zakrzówku można uprawiać różne zajęcia, takie jak nurkowanie czy pływanie kajakiem. Spędzałem tam naprawdę miłe dni zarówno z przyjaciółmi jak i sam.”

- Luis, Meksyk

Zakrzówek swoim wyglądem przypomina naturalne krajobrazy, wzięte wprost z Chorwacji i cudem przeniesiona do południowej części Krakowa. Jest to jednak akwen wodny sztucznie stworzony przez człowieka, i to całkiem niedawno bowiem w 1990 roku.

Jednak przyjrzyjmy się historii tego miejsca.

Miejscowość ta będąca wsią, została założona w XII wieku i taką pozostawała aż do 1909 roku. W ciągu całej historii, jej bogactwo związane było z pokładami wapienia, który był tu wydobywany, aż do wieku XX. Ten piękny teren tworzy sztuczny zbiornik wodny oraz piękne skały wapienne, z którymi związana jest postać, krakowskiego maga i alchemika, mistrza Twardowskiego. Podobno niedaleko prowadził szkołę magii i czarnoksięstwa. Jednak pewnego dnia, w wyniku eksplozji jego laboratorium, gdzie z ołowiu próbował zrobić złoto, powstały skałki, które otrzymały jego imię i noszą je po dziś dzień. W kamieniołomie tym, w czasie II Wojny Światowej pracował Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II. W roku 1990 wyrobisko zostało zalane, w ten sposób stworzono sztuczny zalew o głębokości 32 m. Jest to obecnie jedno z najatrakcyjniejszych miejsc do nurkowania w Polsce. Nurkować należy pod okiem instruktora, a z uwagi na niebezpieczne ukształtowanie dna i głębokość- kąpiele są tam niewskazane.

Zachwyca turkus wody, co jest efektem barwy skał wapiennych, przejrzystość dochodząca do 15 metrów. Nie umiejący nurkować mogą zachwycać się wspaniałymi widokami i przepiękną panoramą starego Krakowa z Wawelem na czele.

Jest to doskonałe miejsce na wędrowki piesze oraz rowerowe.

ZAKRZÓWEK

Zakrzówek resembles natural landscapes, taken straight from Croatia and miraculously transferred to the southern part of Krakow. However, it is a manmade body of water, and quite new, created in 1990.

However, let's take a closer look at the history of this place.

The town was founded in the 12th century and remained a village until 1909. Throughout history, its wealth has been associated with the limestone deposits which were mined there until the 20th century.

This beautiful area includes an artificial water reservoir and beautiful limestone rocks, associated with the Krakow magician and alchemist, master Twardowski. Supposedly, he ran a school of witchcraft and sorcery nearby. One day, however, an explosion in his laboratory—where he was trying to turn lead into gold—resulted in the creation of rocks, which were named after him and still bear his name today.

Karol Wojtyła, the later Pope John Paul II, used to work in this quarry during the Second World War.

In 1990, the excavation was flooded, thus creating an artificial reservoir 32 m deep. It is currently one of the most attractive places for diving in Poland. Diving is to be done under the supervision of an instructor, and bathing is not recommended there due to the dangerous depth and shape of

the bottom.

The turquoise water is enchanting, resulting from the colour of the limestone rocks; visibility goes as deep as 15 meters. Those who do not know how to dive may admire the wonderful views and the beautiful panorama of old Krakow, with Wawel at the fore.

It is a great place for hiking and cycling.

ZAKSZUBEK

Zakszubek своїм виглядом нагадує природні ландшафти Хорватії, які, ніби, взяли і дивовижним способом перенесли в південну частину Кракова. Однак це штучно створена водойма і навіть не так давно - в 1990 р.

Однак давайте подивимось на історію цього місця.

Це місце було селищем, яке заснували ще в XII столітті і залишалося ним до 1909 року. Впродовж усієї історії його багатством були родовища вапняку, який добували тут аж до XX століття.

Таке чудове місце повстало з поєднання штучного водосховища та вапнякових скель, з якими пов'язана постать краківського мага та алхіміка - майстра Твардовського. Очевидно, він керував школою магії та чаклунства неподалік. Однак одного разу вибух у його лабораторії, де він намагався виготовити золото зі свинцю, призвів до утворення гірських порід, які були названі на його честь і використовуються донині.

Кароль Войтила, пізніше Папа Римський Іван Павло II, працював у цьому кар'єрі під час Другої світової війни. У 1990 році родовище було затоплено, створивши таким чином штучну водойму глибиною 32 м. Тепер це одне з найпривабливіших місць для дайвінгу в Польщі. Однак занурюватися слід лише під наглядом інструктора, а зважаючи на небезпечну форму дна та глибину - купання в цьому місці не рекомендується.

Бірюза води просто зачаровує! Такий ефект дають кольори вапнякових порід, а прозорість водойми досягає 15 метрів. Хто не вміє пірнати, може помилуватися чудовими краєвидами та прекрасною панорамою старого Кракова з Вавелем на передньому плані.

Також це чудове місце для піших і велосипедних прогулянок.

• BAGRY

„Gdybym miał wybrać moje ulubione miejsca w Krakowie, to były to Kazimierz oraz Bagry, zwłaszcza latem”
– Bilel, Tunezja

Bagry to krakowskie kąpielisko umiejscowione w samym centrum osiedla, jednak miejsce wyglądające na naturalne, nie tknięte ręką człowieka.

Niegdyś zamiast wody, znajdował się tu wielki dół, z którego wydobywano żwir pod budowę jednej ze stacji kolejowych Krakowa. W czasie okupacji przymusowo pracowali więźniowie z obozu Baudienst nr 108 znajdującego się przy obecnej ul. Kallimacha. W 1945 wyrobisko zostało opuszczone przez Niemców, a napływająca woda w krótkim czasie przykryła wyrobisko zalewając również pozostałą infrastrukturę: koparki i wagoniki, które do dnia dzisiejszego znajdują się na dnie. Powstały zbiornik nazwano Bagrami od niemieckiego słowa bagger oznaczającego koparkę. Obecnie zbiornik ten jest jednym z największych kąpielisk miejskich w Krakowie, a jego naturalna przyroda stała się miejscem koegzystencji ludzi i zwierząt. Człowiek, więc ma szansę na relaks i

obserwację dzikiej przyrody. Co ciekawe, wśród mieszkańców tutejszej fauny można spotkać niegroźną meduzę z pochodzenia- Brazylijkę.

Na terenie zalewu znajduje się kąpielisko, dwie przystanie wodne, wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz dwa boiska do siatkówki. Odbývają się tutaj zawody w sportach wodnych i funkcjonują kluby żeglarskie. W sezonie żeglarskim odbywa się tutaj wiele imprez i konkursów plenerowych. Na obrzeżach zalewu znajdują się również 3 tzw. dzikie plaże. Plażowicze mogą posilić się w wielu punktach gastronomicznych, które działają jedynie w sezonie. Ponadto dzieci mogą skorzystać z położonego nieopodal osiedlowego placu zabaw.

BAGRY

Bagry is a Krakow bathing area located in the very centre of the estate, but the place looks natural, untouched by humans.

Once, instead of water, there was a large quarry there from which gravel was extracted for the construction of one of the railway stations in Krakow. During the occupation, prisoners from Baudienst Camp No. 108, located at present-day Kallimacha St, were forced to work there. In 1945, the excavation was abandoned by the Germans and flowing water soon covered the site, also flooding the remaining infrastructure—excavators and wagons that are still at the bottom to this day. The resulting reservoir was named Bagry, from the German word 'bagger', which means 'excavator'.

This reservoir is currently one of the largest city bathing sites in Krakow, and its natural profile has become a place where people and animals coexist. Therefore, people have an opportunity to relax and observe the wildlife. Interestingly, among the local fauna, you can meet a harmless jellyfish of Brazilian origin.

There is a swimming area, two marinas, a water sports equipment rental, and two volleyball courts by the lake. There are water sports competitions and sailing clubs.

Many outdoor events and competitions take place here during the sailing season. There are also three 'wild beaches' on the lake's outskirts. Beach-goers can dine in many eateries that only operate in season. In addition, children can enjoy the nearby playground.

БАГРИ

Багри - це краківська купальня, розташована в самому центрі спального району, але й досі виглядає природним і недоторканим людськими руками.

Колись тут, замість води, була велика яма, з якої добували гравій для будівництва однієї із залізничних станцій у Кракові. Під час окупації, в'язнів з табору Баудієнста №108, що знаходиться на вул. Каллімаха, примусово змушували працювати на копальні. У 1945 р. німці залишили розкопки, і проточна вода незабаром покрила це місце, затопивши також іншу інфраструктуру: екскаватори та вагони, які й донині знаходяться на дні. Місце отримало назву Багри від німецького слова *bagger*, що означає екскаватор.

В даний час ця водойма є одним з найбільших міських місць для купання у Кракові, а його природа стала місцем співіснування людей та тварин. Тепер усі мають шанс відпочити та поспостерігати за дикою природою. Цікаво, що серед мешканців місцевої фауни можна зустріти нешкідливих медуз бразильського походження.

На території водойми знаходиться купальня, дві пристані для яхт, прокат спорядження для водних видів спорту та два волейбольні майданчики. Тут проводяться змагання з водних видів спорту та вітрильний клуб.

Під час парусного сезону тут організовується багато заходів та змагань на свіжому повітрі. В околицях Багрів також знаходяться 3 так звані дикі пляжі. Любителі пляжу можуть повечеряти в місцевих ресторанчиках, які, на жаль, працюють лише сезонно. Крім того, діти можуть скористатися сусіднім дитячим майданчиком.

• BŁONIA

„Krakowskie Błonia to miejsce, które nigdy nie jest puste. Biega i spaceruje tam mnóstwo ludzi. Bardzo lubię tam przebywać.”

– Yulia, Ukraina

Krakowskie Błonia to największa miejska łąka w Europie, licząca 48 ha. Rzeczywiście jest to łąka, bo od średniowiecza obowiązują akty prawne pozwalające na wypasanie zwierząt hodowlanych. W roku 1162 Jaksa z Miechowa, założyciel zakonu Bożogrobców, podarował klasztorowi Norbertanek wspomnianą łąkę, aby zakonnice modliły się za niego w czasie jego pielgrzymki do Ziemi Świętej.

Zakonnice zamieniły tę własność na kamienicę w Krakowie, która doszczętnie spłonęła, więc straciły na tej zamianie. Na przełomie XIX XX wieku Błonia były wielką atrakcją dla krakowskiej arystokracji i bogatego mieszczaństwa. Urządzano tam pikniki, potańcówki i spotkania, ale jednocześnie wypasano tam stado prawie 200 krów, nie było więc ani czysto, ani bezpiecznie. To w tym miejscu panowie organizowali pojedynki, tu urządzano pierwsze mecze piłki nożnej, oraz pierwszy pokaz lotu na motolotni. Na krakowskich błoniach, z wiernymi, spotykało się aż 3 papieży- Jan Paweł II, Benedykt XVI i Franciszek.

Obecnie na Błoniach spotykają się właściciele psów, na spacerach ze swoimi pupilami, osoby uprawiające jogging, czy wielbicieli rolek. Z Błoi można obserwować pomnik usypany w formie kopca, a upamiętniający bohatera Polski i Ameryki- Tadeusza Kościuszki.

MEADOWS (BŁONIA)

The Krakow Meadows (Błonia) is the largest urban meadow in Europe, with an area of 48 ha. It is indeed a meadow, because laws have been in force since the Middle Ages allowing the grazing of farm animals. In 1162, Jaksa of Miechów, the founder of the Monastery of the Holy Sepulchre, gave this meadow to the monastery of Norbertines, so that the nuns would pray for him during his pilgrimage to the Holy Land.

The nuns exchanged this property for a tenement house in Krakow, which burnt down completely—so they lost out on the exchange.

At the turn of the 19th century, Błonia was a great attraction for the Krakow aristocracy and rich bourgeoisie. Picnics, dances, and gatherings were organised, but at the same time a herd of almost 200 cows was pastured there, so it was neither clean nor safe. It was here that the gentlemen had duels and the first football matches were held, as was the first powered hang glider flight show. Three popes—John Paul II, Benedict XVI, and Francis—met with the faithful in Krakow.

Nowadays, the Meadows are where dog owners meet whilst walking their pets, as do joggers and enthusiasts of roller skating. The Meadows offer a view of the monument commemorating the hero of Poland and America—Tadeusz Kościuszko—built in the form of a mound.

БЛОНІЯ

Краківська Блонія - це найбільша міська галявина в Європі, площа якої становить 48 га. Насправді це луг, оскільки з Середньовіччя тут діють правові акти, що дозволяють випасати сільськогосподарських тварин на галявинах. У 1162 р. Якса з Мехова, засновник Чину Гробу Господнього, подарував монастирю Норбертинів згаданий луг, щоб монахи молились за нього під час його паломництва у Святу Землю.

Черниці ж обміняли цю землю на кам'яницю в Кракові, яка повністю згоріла, тому вони zostалися в мінусі.

На рубежі 20 століття Блонія була великою визначною пам'яткою для краківської аристократії та заможної буржуазії. Там проводили пікніки, танці та урочисті заходи, але в той же час там випасали стадо - майже 200 корів, тож воно не було ні чистим, ні безпечним. Саме тут джентльмени влаштовували дуелі, проводили перші футбольні матчі та перше льотне шоу дельтаплану.

Цілих 3 папи - Ян Павел II, Бенедикт XVI та Францішек зустрілися тут з віруючими.

У наш час тут зустрічаються власники собак на прогулянках, бігуни та любителі роликів ковзанів.

З самої Блонії ви можете побачити пам'ятник у вигляді кургану, присвячений пам'яті героя Польщі та Америки - Тадеуша Костюшка.

• DĘBNIKI I KAZIMIERZ

„Gdybym miał wskazać najlepsze miejsce do mieszkani z pewnością wybrał bym Dębniki. Mimo, że blisko centrum, jest tam naprawdę spokojnie. Na randkę? – Wybrał bym Kazimierz i ulicę Józefa, tam zawsze panuje magiczna dobra atmosfera”

– Andre, Włochy

Wielu zagranicznych turystów uważa, że Dębniki krakowskie są wspaniałym miejscem do zamieszkania, a znajdujący się na drugim brzegu Wisły- Kazimierz, jest miejscem do spacerów, randek czy imprez.

Przyjrzyjmy się czym niegdyś były te miejsca.

Pierwsze wzmianki o Dębnikach, wcześniej znanych jako oddzielna wieś, pochodzą z 1254r. Być może w końcu XIV w. włączono do Dębnik położoną w rejonie Skał Twardowskiego- Zawadę. Była to wieś rybacka, a jej mieszkańcy dostarczali ryb na dwór królewski. Kiedy Dębniki stały się częścią Krakowa, zlokalizowano tam, przed stu laty dzielnicę willową. Obecnie ta dzielnica Krakowa nie jest zarażona nowoczesną aluminiowo-szklaną zabudową i zachowuje swój historyczny charakter. Położony po drugiej strony Wisły- Kazimierz był, aż do XIX w., samodzielnym miastem, założonym przez króla Kazimierza Wielkiego w 1335 roku. Od końca XV w. w mieście tym stworzona została dzielnica żydowska, stająca się enklawą tej narodowości

wpisaną w historię Polski i Europy. Współcześnie na terenie Kazimierza znajduje się wiele klubów rozrywkowych popularnych wśród mieszkańców Krakowa, turystów z Polski oraz z zagranicy.

Jednak poza rozrywką, Kazimierz szczyci się swoimi wartościami historycznymi i kulturalnymi. To tu można w pigułce poznać kulturę chrześcijańską i żydowską, a od prawie 30 lat organizowany jest „Festiwal Kultury Żydowskiej”.

DĘBNIKI AND KAZIMIERZ

Many foreign tourists believe that Krakow Dębniki is a great place to live, and that Kazimierz—located on the other side of the Vistula—is a place for walks, dates, and partying.

Let's take a look at what these places used to be.

The first records of Dębniki, previously a separate village, date back to 1254. Perhaps at the end of the 14th century, Zawada, located in the area of the Twardowski Rocks, was incorporated into Dębniki. It was a fishing village, and its inhabitants delivered fish to the royal court. When Dębniki became a part of Krakow over one hundred years ago, a villa district was located there. This district of Krakow is currently not infected with modern aluminium and glass buildings, but maintains its historical character.

Located on the other side of the Vistula River, Kazimierz, founded by King Casimir the Great in 1335, was an independent city until the 19th century. Since the end of the 15th century, a Jewish district has been present in this city, becoming an enclave of the nationality which is inscribed in the history of Poland and Europe.

Nowadays, Kazimierz is home to many entertainment clubs that are popular among Krakow residents and tourists from Poland and abroad.

However, apart from entertainment, Kazimierz prides itself on its historical and cultural values. It is here that you can learn the basics of Christian and Jewish culture, and where the 'Jewish Culture Festival' has been organised for almost 30 years.

ДЕМБНІКИ І КАЖІМЕЖ

Багато іноземних туристів вважають, що Краківські Дембніки - це чудове місце для життя, а Казімеж, розташований на іншому березі Вісли, - місце для прогулянок, побачень та вечірок.

Давайте подивимось, якими були ці місця раніше.

Перші записи про Дембніки, раніше відомі як окреме село, походять з 1254 року. Можливо, наприкінці XIV століття Заваду, розташовану в районі Скал Твардовського, було приєднано до складу Дебніків. Це було рибальське село, його жителі доставляли рибу до королівського двору. Після того, як Дембніки увійшли до складу Кракова, там вже як сто років знаходиться район всіяний віллами. До сьогодні цей район залишається не “заражений” сучасними алюмінієвими та скляними будівлями і зберігає свій історичний характер.

Казімеж, розташований з іншого боку річки Вісли, був незалежним містом до 19 століття, заснованим королем Казимиром Великим у 1335 році. З кінця XV століття в цьому місті

було створено єврейський район, який став анклавом цієї національності, вписаним в історію Польщі та Європи.

Нині на території Казімежа є багато розважальних клубів, популярних як серед жителів Кракова, так і туристів з Польщі та іноземців. Однак, крім розваг, Казімеж пишається своїми історичними та культурними цінностями. Тут ви можете познайомитися з християнською та єврейською культурою, і саме в цьому місці вже майже 30 років організується "Фестиваль єврейської культури".